

Előfizetési árak:

Egész évre	5 ft. — kr.
Fél évre	2 „ 50 „
Negyed évre	1 „ 25 „
Netantitoknak egész évre	3 „ — „

Hirdetési díjak

a legutányosban számítottanak.
Bélyeg minden beiktatásért 30 kr.

BAJA

vegyes tartalmu hetilap.

Megjelen minden szerdán és szombaton.

Egyes szám ára 5 kr.

Szerkesztői iroda,
hova a lap szemléi részét illető küldemények intézendők:
ÁLLAMI TANITÓKÉPZÉSDÉKEN.
Levelek csak bérmentesen fogadhatunk el. Kéziratok nem adtnak vissza.

Küldőhivatal:

Az előfizetési pénzek és hirdetések a kiadóhivatalba. — N. A. a y. L. a j. s. könyvnyomdája — küldendők be (Bódog-tér, Scheibner-féle ház.)

A gazdák és a kormány.

A mezőgazdák, a nyáron, a székesfehérvári kiállítás alkalmával gyűlést tartottak volt, hogy bajaik felett tanácskozzanak. Sok szép beszédet tartottak, a melyek vejeje abból állott, hogy a kormány és a törvényhozás sok mulasztást követett el a mi gazdasági érdekeink iránt; ezektől lehet ugyan követelni, hogy bajainkon segítsenek; de egészen nem bízhatunk bennök: „tehát segítsünk magunkon.“

Hát az ilyen féle beszédekben volt sok helyes, sok igaz; de volt sok túlzás is; mert ha a kormány és törvényhozás gondoskodott arról, hogy a gazdák maguiknak az államköltségén, jó gazdákat, erdőszeket, vinczelléreket neveljenek; ha gondoskodott arról, hogy kellő számú vasutak felett rendelkezzenek, hogy ne keljen gabonájukkal megrekedni; ha gondoskodott arról, hogy a földhitelintézet mindenféle kiváltságban és könnyebítenben részesüljön, és így kötelessé lehetőleg gyors és olcsó legyen; sőt ha legújabbban a kisbirtokosok számára is, külön hitelintézetről gondoskodott, ha a lótenyésztés emelésére évenként milliókat fordít, — akkor lehet még tőle követelni, hogy a marhatenyésztés is épen ugy fejlessze, mint a lótenyésztést, azaz gondoskodjék tenyészmarháiról; lehet követelni, hogy az utak fentartására és építésére nagyobb gond fordítassék; mert különben, kellő mértékben a vasutak nem vesszük hasznát, mert nem mindig juthatunk el hozzá; azt is lehet követelni, hogy a folyók kiöntésétől már szabadítson meg, legalább annyira, a mennyire a vidékek segítsége ki nem marad, a vidékek hanyagsága, mulasztása abban nem akadályozza; és ugy

látjuk, mindezekre a czélokra a kormány és törvényhozás törekszik is, mert évről-évre nagyobb erőfeszítést tesz a vizszabályozásra, az idén pedig az utépítésre és marhatenyésztésre is nagyobb gondot fordít, legalább a jövő évre már nagyobb összegek vannak e czélokra a költségvetésekbe felvéve.

Ugy, hogy csak ez uton kell tovább haladni, és a gazdáknak azon méltányos kívánságai, melyeknek csakugyan eleget kell tenni a kormány és törvényhozás részéről, teljesítve lesznek.

Mert még van egy teendő ugyan, melyet szintén a kormánytól, illetőleg törvényhozástól lehet követelni — és ez az, hogy kifelé való kereskedésünket biztosítsa. De e tekintetben is különösen a fűméli hajózás fejlesztése által sok történt az utóbbi években, ugy, hogy még a vasutakat is kényszerítőt tudjuk, ennek segédelmével, hogy viteldíjajukat lejjebb szállítsák és így minden irányban olcsóbbá tegyék a szállítást.

Igaz ugyan, hogy az idei rossz termés miatt ennek most nem sok hasznát vesszük; de vetők tavál és az idén, addig mi készleteink elfogytak és csak ha a vízi utakat és a tengeri hajózatot még tovább fejlesztjük, ha letek felé kiépítjük vasútainkat és nyugot felé kényszerítjük a vasutakat olcsó szállításra, érjük el azt, hogy egyfelől szálltók leszünk nyugot és kelet között, (pedig Anglia gazdagságának nagy részét köszönheti annak, hogy a világ szállítójárá lett) másfelől pedig a saját terményeinket is el tudjuk a külföldi piacokra oly olcsón szállítani, mint az amerikai és orosz,

TÁRCSA.

A hattý regéje.

Elnyugodni kel a nap sugára
Aranyfényvel ül a lengé áron . . .
Lengé áron habléányka tán fel
Patyolatban
Szin aranyban,
Arézan menyel, ég szemében ülvel.

Gyönyörgyáglóbból kis koboz kerében,
A nyugó napot köszönti épen.
Majd kileng a part felé az áron,
Hol a partról
Pásztor-ajk szól:
„Jer ölemre, tünde habléányom.“

Szót sem ejt a habléányka erre,
És tovább leng vígán énekeivel.
Hajh! hiába esd a pásztor ajka:
„Jer ölemre,
Kehelemre . . .“

Ring a hullám, leng a lányka rajta.

Ring a hullám, leng a lányka rajta,
Mindhiába — nem mehet a partra.
„Mézes ajkad, szép ifjú, né fázszd
Mert kinemnem
Nem lehet, nem
Mogszoromítván néle anyámat!“

De a pásztor esd, könyörög szüntelen,
Habléányka csinos, engedetlen.

„Ha te nem jössz, én megyek be hozzád,
Én megyek be
És ölemre
Ott öllelek s eszokolom meg orczád.“

És az ifjú izmos két karával
Rengő áron gyözve dűszik által.
Jelegit ütök údv fesszük.
Már elézte,
Végre, végre . . .
És kitárja karját megölelni.

Megölelni karját hogy kitárta,
Messez tánt a tünde habléányka,
De a pásztor egyre csak kereste
Bős fűzesben
Mély vizekben —
Hajh, hiába, soha meg nem lelte!

Foszlányyá nőtt rajta a ruhája
S a jó isten másikat adott rája:
Hőfehér-palástot . . . h a t t ý v á v á lett,
Úgy kerest,
Még se' lelt
Habléányka merre tánt, hová lett!

P—y.

A c s ö d.

(Elbeszélés.)

Irta: Harmineczasy Kálmán.

Egy kies dombon, honnan gyönyörű kilátás nyílik az alföld rónáira, melynek hullámzó vetésein oly sok órákig elmélázhatik a szemlélő, áll egy csinos uri lak a legjelesebb minta szerint építve,

kiknek versenylőve származik a gabnaárának gyakori és nagymértékű csökkenése.

A minthogy ez ellen a gazdák gyűlése panaszkodott is; de e tekintetben sem tehet a kormány és törvényhozás egyebet, minthogy lehetőleg könnyít, biztosítja a kivételt; mert a magyar gazdák csak azért panaszkodhatnak az amerikaiakra és oroszra, hogy a külföldön elveszik fölük a piacot; de a német, angol, francia gazda még rosszabbul van; ezektől az amerikai már a hazai piacot is elvenni akarja, így kerekedett aztán, Bizmárkban az a gondolat, hogy vámot vet a német határon a gabnára; a mivel különben nekünk is ártott; de leghözegebbi bécsi látogatása alkalmával a kormánynak ígéretet tett, hogy lehetőleg minden könnyebbitést megad nekünk, úgy, hogy reményünk lehet, miszerint sem gabunk, sem más (fa, bor, gyapjú, liszt stb.) nyers terményünk nem lesz akadályozva abban, hogy Németországon a piacot megtartsa magának. Erről gondoskodik Francia-, Olaszország, Svájc irányában szintén feladata a kormányának és törvényhozásának.

De ezeken aztán kimerítettük, mind azt a mit a gazdák méltányosan követelhetnek a kormánytól és törvényhozástól.

Igy tehát midőn Székesfehérváron a gazdák gyűlése egy bizottságot bízott meg, hogy a teendők iránt adjon javaslatokat; sem ettől nem várhatta meg, hogy a kormány és törvényhozás iránt a fentebb elősoroltaknál is több követeléssel álljon elő; sem annak feladatát nem találhatta kimerítve abban, hogy néhány követelést formáljon a kormány iránt és egyebet ne tegyen. Mert a mezőgazdaság irányában nem csak a kormányának és törvényhozásának van feladata — hanem magunknak a gazdáknak is. Ezért volt oly nagyon hangsúlyos Székesfehérváron, hogy a gazdáknak maguknak kell önmagukon segíteni.

Ez igen helyes fel fogás volt. Meg is bízták a végrehajtó bizottságot, hogy adjon e végett tervet. Ez a bizottság nem tervet, hanem egy emlékiratot dolgozott ki, de biz benne leginkább csak a kormányhoz és országgyűléshez beszél, a minthogy csakugyan az utóbbihoz nyújtott be az emlékirat, a napokban. Ebben el vannak mondva a fentebb elősorolt követelések, és ezeken kívül még követelve van, hogy legyen külön gazdasági minisztérium, mellette szaktanács, szerveztesseken újra a gazdasági egyletek, adjon a kormány évenként földjavításra egy millió forintot köl-

csön a kisebb birtokoknak. És ha mindezt elfogadná is az ember, akkor is az a kérdés merül fel: hát a gazdák a maguk részéről mit tesznek, hogy rosszulon javítsanak; mikor Székesfehérváron ugyancsak hangsúlyozták, hogy ők maguk akarunk magunkon segíteni? Bizony erre a kérdésre az említett emlékirat nem ad feleletet: pedig kár mindig és mindent csak másfél várn.

Azt jól teszik, a gazdák, hogy a mi szükséges és méltányos (a minthogy fentebb ki is emeltük) követeljük meg a kormánytól és törvényhozástól; joguk van rá, mert leg-többtel adóznak az államszükségeihez, de egyszerűsind maguknak is kell utána nézni, hogy egyfelől az államnak segéd kezét nyújtsanak, ott a hol valaimit kezdeményez; pl. most a marhatenyésztés emelésénél, a gazdasági mérnök útnán a földjavításnál, a közkirattárak felhasználásánál, vizszabályozás és lecsapolási társulatok létesítésével, gazdasági előleg egyleteknek a kisbirtokok hitelintézete számára segítőjél jövetelével; másfelől pedig: maguk csalánjának sajtóképzés, — pinceszekelési, — talajjavítási, — gépvásárló egyletek; mert csak ezek segítségével lehet egymást kölcsönös támogatásban részesíteni; nekik kell az istállózásra, marhatenyésztésre nagyobb gondot fordítani; a tagosítást — Erdélyben főleg — végrehalásra keresztül vinniük. Mert ezekben a dolgokban is felelte sürgős a teendő és ezekben a kormánytól nem lehet várni azt, hogy pó olja azt, mit a gazdák elmulasztanak. Hát még a kölcsönös birtokos társulatok, mely jötekyon hatással lennének. Maros-Tordamegye — törvényhatóság uton létesítet ezt, több mint 30 esztendeje, igen jó sikerrel. A többi megye is követhető. Szóval: van elég teendő ne várjunk mindent a kormánytól!

(A „Magyar Népvilágból.“)

H I R E K .

— A kisbirtokok országos földhitelintézetének igazgató-sága f. hó 9-én megalakult. Az értekek és iródát átvételére Dr. Apáthy Istvánt, Heller Gábot és Szokoly Gyulát küldte ki, ezek az iródát és pénzeket át is vették, és az iródát most Szokoly vezeti. A szervezeti kidolgozásával Dr. Apáthy, Pfúcsics Frigyes és Tisza László bíztatt meg. A felügyelő bizottság elnökeké Hely Ignác, jegyzőneké Nagy György választattak meg.

— A felvidéken uralgó nagy insérgől ama körülmény is tanuskodik, hogy a Zemplén megyében nagy számmal megtelepedett lengyel zsidók tömegesen vándorolnak ki és pedig Amerikába.

körülvéve lombdus fákkal, melyeken a madarak ezrei zengik dalait; a terrasz is hasonló egy virágos kerthez, mert ott ugy a honi mint a külföld legkitünőbb s díszes bíróság képviselve vannak.

Bizsken, mintegy uralgó a táj felett áll ez épület, mely Máday Károly földbirtokos tulajlona, ki azt egyetlen leánya Fiorának kedvéért építteté, mert az kedvelője volt a pusztának és a szabadban díszlő virágoknak

De azért, hogy e sik helyen áll az épület, nem volt az kihalt sohasem, mert Flóra léven hódító s mondhatni csabító szépség, udvarlói csaknem számtalanok voltak, s nem kevszser lehetett látni a lak előtt áldogáló és arra sárgától fiatal embereket, kik egyedül azért mentek arra, hogy az „angyalí főt“ — az alföld rózsáját“ csak egyszer is megláthassák; sokszor egész kocsi sorok állottak a ház előtt, melyeken látogatók jöttek hozzá, s nem minden komoly szándék és cél nélküli: szerelmét birni óhajtották.

Flórát méltán nevezhették az alföld rózsájának, mert az a karcsu termete, selyem fürtjei, égszín s bájoló szemei és szabályos arca ritkább pártját, különösen ha egy nosoly lebegett el ajkáról, szeibet és bájolóbbat mint ő, létezni sem lehetett himi.

Loginkább kedvelte imádói közé Nyitray Kálmánt, ügyvédet s földbirtokost, ki csak azért müködött: előbbirt pályáján, hogy élte ne legyen oly unalmas és egyhangú, és Dezséry Lajost, kir. törvényszéki elnököt, a kik egymással folyton versenyeztek az előnyért, de ezt kivívni egyik sem bírta; ugyanlő kegyben állottak előtte, miért vizsálgatók és egyenletlenkedés folyt közöttök.

Nyitray mintegy 26 éves, alacsony termetű, fekete hajzata fért, hasonló szemekkel s ritka szabályos arczán gyönyörű bujasszal, — mig Dezséry ép elente, mintegy 30 éves, sugár termetű, szőke haja, kék szemekkel s kis bujasszal — rendszeres nyeres fogaton jöttek Máday-ékhoz, azonban látogatóikat egyszerre sohasem tették: Nyitray délelőt, Dezséry délután tette ezt — napontk.

Máday uram azonban, mint valóságos magyar ember, előlékeny és vendégszerető volt irányukban, de arról, hogy bármelyik

is leányának férje legyen, hallani sem akart még pedig azért, mert mindkettő a perlekedés embere volt; mint vendéget, kikkel lehet sokszor vitakozott egyes tételek felett, igen szerette.

Nyitray és Dezséry azonban más véleményen voltak, ők ép Máday akarták megnyerni tervök kivételére, Flóra kezének megnyeresére, azonban ezen kísérletök sikertelen maradt.

Flóra, ki csaknem hiru volt szépségére, nem egyszer érezette imádóival női fölénnyt, ugyannyira, hogy igen gyakran mondogatták magokban, mikép ha majd ők uralkodnak felette, visszaad-ják azt kamatostól. Azonban változó a sors kereke másként történt.

Nagy táncvizsgálat rendeztek a közeli városban, hova Flóra is hivatalos volt, mi nem csekély izgalmat idézett elő a fiatalág körében, mert reményltek, hogy őt teljes díszben látni fogják a jelszó volt: Ha Máday Flóra ott lesz, mi is megütnök, látni akarjuk az alföld ép Most nylló rózsáját. De ki érezte volna magát boldogabbnak a két imádónál, mert bíztatta őket azon tuat, hogy legbizalmasabban egy „négyes“ alkalmával szólhatnak vele, s megtudják azt, vajjon melyik számára áll nyitva ama boldogságot szerző kebel, ilyen boldogító reményekben ringatták magukat a viganat megelőző napokban

Elérkezett végre a váru-várt est, a csillagos milliárdjai pompázatt teljes díszökben a mig csak egy fohébske által sem bori-tott minden boltozatán, — minden esendős volt; a földszített teremben, mint szellem árnyak surrantak tova az ifjak fenyésillaga a nők, kaczköröva s enyelve egymással, míg a „táncosok“ a terem közepét foglalták el s tettek különféle megjegyzéseiket és várták a tánc kezdetét.

Mint midőn a tenger kitörni készül, hasonló zaj keletkezett, minden szem, minden látsz és ajtó fele volt irányozva, s ki csak szerét tevette iparkodott az ajtóhoz jutni: Máday Flóra érkezte volt jellezve.

Legolcsóbb áron, 10 firtól kezdve feljebb!

Alapítottott 1808!

LECHNER JÓZSEF

BUDAPESTEN,

IV. kerület váci-utca 7-ik szám

ajánlja nagy választéku és dúsán felszerelt

ó r a - r a k t á r á t.

Részletes árjegyzék kívánatra bérmentve küldetik.

Vidéki megrendelések utánvétel mellett és mindenmü beküldött órák javítása jótállás mellett gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Órák karácsonyi és újévi ajándéknak igen alkalmasak!

Legnagyobb választé

Legjobb minőség!

29847 számhoz.

Hirdetmény.

A bajai ciszterci rendház kiépítendő szárnyának létesítéséhez szükséges építési munkák biztosítása céljából újabb zárt ajánlatu verseny nyitattik, melyre a résztvenni kívánó vállalkozók ezennel felhivatnak. A zárt ajánlati tárgyals alapját képező összes munkanemek költségei harminczötezer kilencszáznyolcvannegy (35.984) forint 31 krral irányozottak elő.

Az eme szárnyépület létesítésénél előforduló összes munkanemek csak egy vállalkozónak együttesen adhatnak ki.

Kikötötték, hogy a létesítendő szárnyépületnek 1880. évi augusztus 1-ső napjáig minden részeihez teljesen készen kell lenni, ellenkező esetben a vállalkozóra a „feltétel füzet” 22 szakaszának második kikézdésében foglalt határozat fog alkalmaztatni.

A zárt ajánlatokban az ajánlati összeg, azaz a leendőndő százalék számokkal és betűkkel világosan kiteendő. Az ajánlatoknál a költségvetésben megállapított egységi árak szolgálndnak alapul.

Több és kevesebb munka a ministerileg helybenhagyott s elfogadott ajánlat szerint lesz számba veendő.

Az előre nem látott munkák csak az ezen építkezés vezetésére felállított bajai helybeli építési bizottság által eszközölt előleges megvizsgálásuk és megállapításuk után fognak elfogadás végett javaslatba hozatni, és annak idején a felülvizsgáló bizottság által véglegesen elemeztetni és érvényesítetni.

Az 50 kros bélyeggel és 5 száztóli bánatpénzzel ellátott és háromszorosan hepcéséttel ajánlati levelek a vallás- és közoktat. m. kir. ministeriumhoz czímezendők.

A bánatpénz vagy készpénzben, vagy a költségvetéshez zárt „feltétel füzet” 4-ik §-ának második kikézdésében névszerint részletezett értékpapirokban tőzsdéi értékük szerint csatolandó.

Világosan kiteendő a vállalkozók által benyújtandó ajánlatokban, hogy az általuk olvasott és aláírt műszaki és kezelési, valamint az általános és részletes építési, nemkülönbén a szerződés gyanánt szolgáló ajánlati feltételeket megértették és magukat azoknak alávetik; továbbá az irát is kell nyilatkozniok, hogy az 5 száztóli bánatpénzt a munkák élvállalása esetén 10 száztólira kiegészítik, mely összeg biztosítékul fog szolgálni.

Ezen óvadék a szerződés aláírásától számítandó legfőbb 8 nap alatt ugyanott, a hol az ajánlat s bánatpénz átadatott okvetlenül letendő.

A kellően felszerelt írásbeli zárt ajánlatok 1879. évi december hó 4-ke déli 12 óráig a vallás és közoktatásügyi ministerium segédkhivatalok igazgatójánál Hirt János urnál, kinél a fennérintett építkezésre vonatkozó tervek és költségvetés, általános és részletes feltételek is a hirdetmény közzététele napjától kezdve délelőtti 11 óráig déli 12 óráig betekinthetők — annyival is inkább nyujtandók be, mivel a kitézött határidőn túl beérkezők semmi szin alatt nem fogadtatnak el.

A zárt ajánlatok borítékaira a beérkezők ideje a benyujtók jelenlétében fog feljegyeztetni, és az átvételről az illetőknek verény is kiszorgaltatni.

A beérkezett zárt ajánlatok felbontása, a vallás és közoktatásügyi m. kir. ministerium építési bizottsága által 1879. évi december 5-én 12 órakor az említett ministerium helyiségeiben fog eszközöltetni melyől az érdekelte vállalkozók jelen lehetnek.

Egyébiránt a vallás- és közoktatásügyi minister feutartja magának az ajánlatok közötti szabad választási jogot.

Budapestn, 1879. évi november 12-én.

A vallás és közoktatásügyi m. kir. ministerium.